

Stanowisko MRPiPS z 14 października 2016 r.
w sprawie podstawy składek za pracowników oddelegowanych

Stosownie do art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy z wyłączeniem wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków jak również przychodów wymienionych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 16 powyższego rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2016 r., podstawy wymiaru składek nie stanowi część wynagrodzenia pracowników, których przychód jest wyższy niż przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy, zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców, z wyłączeniem osób wymienionych w art. 18 ust. 12 ustawy – w wysokości równowartości diety przysługującej z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy.

Zmiana treści § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe polega na pozostawieniu możliwości wyłączenia części wynagrodzenia w odniesieniu do osób, których miesięczny przychód jest wyższy niż prognozowane przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Pozostawienie możliwości obniżania podstawy wymiaru składek o równowartość diet doprowadzi zatem do sytuacji, w której realna podstawa wymiaru składek będzie obniżana tylko ubezpieczonym zarabiającym więcej niż przeciętne wynagrodzenie. W przypadku uzyskiwania przez daną osobę przychodu niższego od przeciętnego wynagrodzenia, podstawę wymiaru składek stanowił będzie faktycznie uzyskiwany przychód, co oznacza, iż nie będzie następowało podwyższenie podstawy wymiaru składek.

Biorąc pod uwagę powyższe, cytowany przepis będzie miał zastosowanie do pracowników delegowanych uzyskujących miesięczny przychód stanowiący podstawę wymiaru składek wyższy niż przeciętne wynagrodzenie, bez względu na okres przebywania w danym miesiącu za granicą. Celem resortu nie było bowiem maksymalne obniżanie podstawy wymiaru składek pracowników, a zapewnienie, aby ci pracownicy, którzy uzyskują przychód niższy niż przeciętne wynagrodzenie oraz ich pracodawcy, nie byli zobowiązani do opłacania składek w kwocie wyższej niż wynikająca z rzeczywistej podstawy (zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego).

Tym samym, w świetle § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia, w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2016 r., brak jest podstaw do przyjęcia zasady proporcjonalności i zmniejszania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne do wysokości proporcjonalnie zmniejszonej kwoty przeciętnego wynagrodzenia (odpowiednio do okresu przebywania za granicą), w przypadku pracownika, który pracował za granicą przez część miesiąca .